

Kunststichting was in 1946 opgericht met het doel om naast de fysieke wederopbouw van Rotterdam ook de culturele ontwikkeling van de stad te stimuleren. Rotterdam had niet alleen behoefte aan een nieuw stadscentrum in fysieke zin, aan renovatie en uitbreiding van de haven en aan versterking van de stedelijke economie, maar ook aan nieuw cultureel elan. In de decennia na de bevrijding heeft de Rotterdamse Kunststichting daarin een belangrijke rol gespeeld. Ook de komst van de cultuursocioloog Adriaan van der Staay, die in oktober 1968 directeur van de stichting werd, gaf een nieuwe stimulans. Hij kwam binnen met een duidelijk programma voor ogen: het Rotterdamse kunstleven internationaliseren, in contact brengen met de meest geavanceerde uitingen van moderne kunst en het gehele aanbod toegankelijk maken voor zoveel mogelijk mensen.⁵

Van der Staay ondernam tal van initiatieven en stond aan de wieg van festivals als *Poetry International* en *Film International*, de ontwikkeling van Lantaren/Venster, het Lijnbaan-centrum en andere expositieruimten. Ook gaf hij de stichting naast de subsidiërende, behorende en adviserende taken de rol van vernieuwer en initiatiefnemer. Feitelijk werd het kunstbeleid van de gemeente Rotterdam aan het begin van de jaren zeventig in hoge mate bepaald in onderlinge samenspraak tussen de directeur van de gemeentelijke dienst Kunstgebouwen (De Doelen en de theaters), de directeur van de Rotterdamse Kunststichting en het hoofd van de secretarie-afdeling Kunstzaken van het Stadhuis.⁶ Dat klinkt nu wellicht wat eng, drie heren die een zo sterk stempel op het kunstbeleid drukken, maar in

de toenmalige verhoudingen was het niet vreemd. Het driemanschap was goed op elkaar ingespeeld, tekende voor vernieuwing en speelde de rol van motor van de Rotterdamse cultuur met verve.

Op zich was het dus niet vreemd, dat Van der Staay zich uitliet over het gemeentelijke museumbeleid. Dat paste bij de rol die de Kunststichting toen speelde. In 1974 reageerden de musea echter vijandig op zijn kritiek op de museale wensen; men vond dat de Kunststichting zich ten onrechte bemoeide met de museale noden. Toen Van der Staay in 1976 in gematigder termen zijn voorstellen herhaalde, was de reactie uit de museumwereld minder defensief. Men besloot tot een pact. In de driehoek gemeentebestuur, gemeentelijke musea en Rotterdamse Kunststichting werd besloten een poging te ondernemen om tot de formulering van een gezamenlijk museumbeleid te komen. Een integraal museumbeleid wordt ook wel 'museumbestel' genoemd. Het was waarlijk een uniek voornemen, want een museumbestel werd eerder wel op landelijk niveau beschreven, echter nooit eerder op het niveau van een grote Nederlandse stad. Een uniek experiment ging in Rotterdam van start.

Museumplan deel 1

Op 16 december 1977 verscheen deel 1 van het 'Museumplan Rotterdam, schets voor een gezamenlijke toekomst'. Het rapport, opgesteld door een Stuurgroep waarin naast Van der Staay onder anderen de museumdirecteuren plaatsnamen, ademt een optimistische sfeer van gezamenlijkheid uit.⁷ Men poogt 'met een schone lei als uitgangspunt' de